

ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII

Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES

Ștefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.20 "Managementul potențialului genetic și a producțiilor animalelor de rasă reproduse și exploatate în condițiile pedoclimaterice ale Republica Moldova", director de proiect: Dr. MAȘNER Oleg, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară, pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul planului anual conform programului proiectului a fost realizat în vederea fortificării potențialului resurselor genetice ale animalelor prin asigurarea selecției sistemice și direcționate a șeptelului, reproducției dirijate, promovarea animalelor cu productivitate sporită și potențial adaptiv, elaborarea măsurilor eficiente privind valorificarea potențialului reproductiv și productiv al animalelor. Realizarea obiectivelor a evaluat în conformitate cu acțiunile planificate în planul cercetărilor pentru anul 2023. Au fost realizate acțiuni privind evaluarea complexă a populațiilor de taurine din rasele Aberdeen Angus, Holstein și Jersey și populațiilor de ovine Karakul și Țigaie și de caprine de rase locale, testate după indicii reproductivi și productivi cu crearea nucleelor de selecție. Cercetările au inclus testarea și selectarea după indicii de producție femele de suine hibride după genotipuri și tineretul obținut cu crearea nucleelor de selecție cu potențial productiv și combinativ înalt; s-au testat performanțele productive și reproductivă ale populațiilor noi de găini provenite din schemele de încrucișare implementate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Rezultatele obținute, au fost diseminate prin prezentări la lucrările forurilor științifice naționale și internaționale. Rezultatele au fost expuse la saloanele de invenții. În anul de referință pe baza rezultatelor obținute au fost elaborate și editate 46 de lucrări științifice, ce includ: monografii naționale – 2 (1-preprint), editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale – 1, articole în reviste din bazele de date Web of Science – 5, articole în alte reviste din străinătate recunoscute – 9, articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cat. B – 1, articole culegeri de lucrări științifice editate peste hotare/RM – 1/12, articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 7. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media s-a realizat prin participare la o emisiune AgroTV Moldova, o platforma educațională online pentru agricultori și în discuțiile de ziua științei. Au fost organizate seminare, mese rotunde, consultanță cu producătorii locali din sectorul zootehnic.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute șine de dezvoltarea sectorului agroalimentar din țară și, în special, de dezvoltarea ramurilor zootehnice, precum creșterea bovinelor pentru lapte și carne, ovinelor de rase locale (autohtone) și de import (Assaf, Awassi etc.), caprinelor de populație locală și celor de import (Saanen, Alpină franceză, Anglo Nubiană), suinelor și a păsărilor. Platforma socială a cercetărilor realizate în cadrul proiectului include susținerea dezvoltării fermelor zootehnice, asigurarea locurilor de muncă în spațiul rural, obținerea unor producții alimentare autohtone de origine animală mai sigure pentru consumatori. Rezultatele obținute ale cercetărilor contribuie la ameliorarea efectivelor de animale prin selecție și reproducere, prin creșterea potențialului de producție și sporirea volumului de producție animalieră. Materializarea rezultatelor obținute în proiect în cadrul proiectului de cercetare prin mediatizarea problemei de valorificare eficientă a fondului genetic al animalelor, sporirea rezilienței la schimbările climatice, promovarea noilor realizări în domeniul zootehniei și medicinei veterinare. A fost depusă o cerere de brevet și obținute 2 brevete de invenții. Membrii proiectului au participat la Saloane internaționale de inventică fiind obținute 15 medalii, inclusiv 8 medalii de aur, 7 medalii de argint și un premiu special.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

Participarea tinerilor cercetători la realizarea activităților etapei 2023 a constituit 26,7%, ceea ce se încadrează în cerințele regulamentului. Pregătirea cercetătorilor în cadrul etapei prin doctorat s-a realizat prin susținerea în anul 2023 a două teze de doctorat, care au fost confirmate de ANACEC.

Punctajul mediu acordat: 29,0

Concluzii și recomandări:

Elaborarea măsurilor eficiente și științific argumentate, pentru condițiile republicii, privind valorificarea potențialului resurselor genetice al animalelor agricole, selecția sistemică și direcționată în efectivele de animale, reproducția dirijată, promovarea și utilizarea indivizilor cu productivitate sporită și potențial adaptiv înalt reprezintă latura majoră a progresului în creșterea și exploatarea animalelor agricole și în asigurarea competitivității producției obținute. În acest context, au fost create nuclee de selecție potrivit speciilor pentru reproducerea generațiilor viitoare mai productive și mai bine adaptate la condițiile locale. Rezultatele obținute contribuie la sporirea productivității și adaptabilității și la reproducerea direcționată potrivit programelor de asigurare cu material, ceea ce duce la progresul genetic în populații și rentabilizarea exploatațiilor de creștere a animalelor agricole. Prin urmare, pentru ameliorarea reproducerii și productivității animalelor au fost elucidați factorii cu referire la marcarea genetică, crearea bazei genetice autohtone, sporirea producției de lapte, utilizarea taurilor amelioratori pe caractere productive, păstrarea genofondului de gene specifice.

Se propune calificativul general: Foarte bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc